

en...

20 JAAR GELEDEN: LANCE ARMSTRONG WINT DE TOUR VAN 1999 (DIE HIJ VERLIEST IN 2012)

De zin en onzin van het schrappen van winnaars

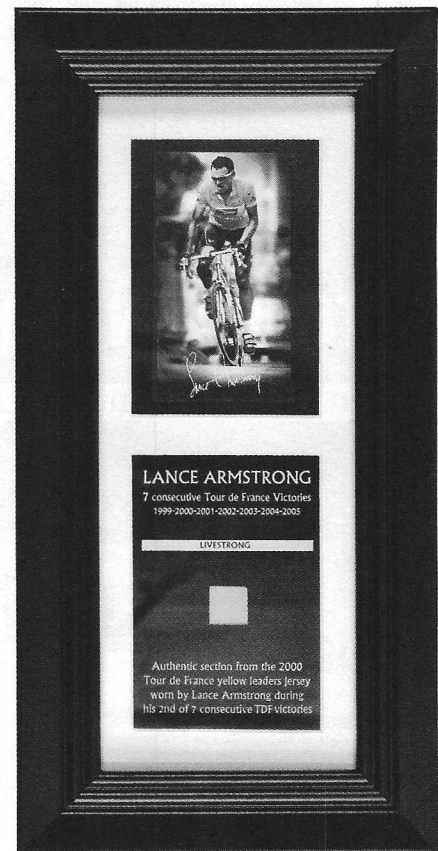

Lance Armstrong start zes jaar op rij met het rugnummer 1 in de Ronde van Frankrijk. Enkel in 1999 – het jaar van zijn eerste Tourzege – start hij met een ander nummer (181).

Tourwinnaars die niet op de één of andere verboden brandstof als eerste in Parijs bereikten, zijn op tien vingers te tellen. Een aantal daarvan heeft zelfs bekend.

Waarom zijn alleen de overwinningen van Lance Armstrong geschrapt?

Ex-kankerpatiënt Lance Armstrong lanceert in 1997 de Lance Armstrong Foundation. Met die vereniging wil de Amerikaan mensen steunen die vechten tegen deze ziekte. Aan het begin van de 21ste eeuw brengt de Foundation de bekende gele Livestrong-bandjes op de markt. De opbrengst gaat net zoals de verkoop van dit geauthenticeerd minuscule stukje gele trui van Armstrong naar de vzw.

22 oktober 2012. De triomf spat net niet van de pagina's van de New York Times af als die titelt 'Lance Armstrong Is Stripped of His 7 Tour de France Titles'. Juliet Macur is de journalist met dienst. Ze is dan al hard aan het werk aan haar boek dat op 4 maart 2014 zal verschijnen: *Cycle of Lies: The Fall of Lance Armstrong*. Op haar boek en die van anderen, onder meer van de Engelsman David Walsh (*Seven Deadly Sins*), wordt het scenario gebaseerd van de film 'The Armstrong Lie' van Alex Gibney, die in oktober 2013 zou uitkomen. In dat boek neemt ze revanche op Armstrong die haar voor haar gevoel zomer na zomer heeft bedrogen terwijl ze in ronkende zinnen verslag deed van zijn heldendaden op vijandige Franse bodem. Ze verwijt Armstrong onder meer dat hij

"WIE NAAR WIKIPEDIA SURFT, OF WIE DE GIDS VAN DE TOUR DE FRANCE ER OP NASLAAT, EN WIE VAN EEN ANDERE PLANEET KOMT, DENKT DAT ER OORLOG WAS IN FRANKRIJK TUSSEN 1999 EN 2005."

geen normen en waarden heeft meegeregend omdat hij niet in een God gelooft. Dat is een detail, maar wel illustratief over de vooringenomenheid waarmee de figuur Armstrong in die jaren en nog lang nadien is neergezet in de (sport) journalistiek en voor het gebrek aan kennis van het fenomeen doping.

De bocht van Lance

In oktober 2012 besloot de internationale wielervedicatie UCI dat ze geen beroep zou aantekenen bij het Arbitragetribunaal voor de Sport (TAS) tegen de beslissing van het United States Anti-Doping Agency (USADA) om de gevallen Amerikaan voor het leven te bannen. De reden: hij speelde een vooraanstaande rol in het organiseren van het dopinggebruik in de ploegen waarmee hij de Tour de France reed, én, niet onbelangrijk, ook won. Die beslissing - niet in beroep gaan - resulteerde automatisch in het schrappen van Lance Armstrong als Tourwinnaar voor de edities tussen 1999 en 2005. USADA baseerde alles op haar zogeheten Reasoned Decision waarmee ze de veroordeling van Armstrong als dopingzondaar had gemotiveerd.

Lance Armstrong ✓
@lancearmstrong

Following

Back in Austin and just layin' around...

mob.li/_r4zAz

← Reply ↻ Retweet ★ Favorite

Back in Austin and just layin' around...

By Lance Armstrong @lancearmstrong

In het najaar van 2012 stuurt Armstrong deze ophefmakende tweet de wereld in, kort nadat het Amerikaanse Anti-Doping Agentschap (USADA) haar bevindingen omtrent het dopinggebruik van de Amerikaan naar buiten brengt.

Toch even het vermelden waard: Lance Armstrong is nooit op doping betrapt. Wat niet betekent dat de motivering van USADA op los zand was gebaseerd. De getuigenissen spraken boekdelen en enkele maanden later - in januari 2013 - heeft Armstrong bij Oprah Winfrey ootmoedig toegegeven dat alles wat ze over hem hadden verteld ook waar was. "Ja, ik heb doping gebruikt. Ja, ik heb dit en dat. Ja, ik heb mensen onheus behandeld." Dat was een serieuze ommezwaai want enkele maanden eerder had hij net na het bekendmaken van het 212 pagina's tellend rapport van USADA nog geposeerd, liggend op een bank met boven hem zijn zeven gele truien van de Tour de France 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 en 2005, netjes ingekaderd. Dat was op zijn nieuwe landgoed dat hij

inmiddels alweer heeft moeten verkopen om zijn advocaten te betalen en de 5 miljoen dollar dading die hij vorig jaar in mei trof met de Amerikaanse overheid.

De waarheid van Wikipedia

Wie naar wikipedia surft, of wie de gids van de Tour de France er op naslaat, en wie van een andere planeet komt, denkt dat er oorlog was in Frankrijk tussen 1999 en 2005. Net zoals tussen 1915 en 1918 en 1940 en 1946, staat geen Tourwinnaar vermeld. Toch lijkt het alsof de edities wel zijn doorgegaan, maar er om de één of andere mysterieuze reden niemand als winnaar werd aangeduid.

Wikipedia geeft toelichting in voetnoot twee: "...Tussen 1999 en 2005 won de Amerikaan Lance Armstrong

zevenmaal op rij de Ronde van Frankrijk. Na diverse onderzoeken en verklaringen van oud-ploeggenoten maakte voorzitter Pat McQuaid van de UCI op 22 oktober 2012 bekend dat alle overwinningen van Armstrong werden afgenomen in verband met dopinggebruik. Ook de zeven tourzeges werden hem ontnomen. Omdat ook de nummers 2 van de jaargangen '99 tot '05 werden verdacht van of veroordeeld voor dopinggebruik, is besloten de overwinningen niet aan een andere renner toe te kennen..."

Omdat Lance Armstrong heeft toegegeven dat hij zijn toevlucht heeft genomen tot epo, bloedtransfusies, testosteron en corticosteroiden kan er van believers en non-believers (een al of niet gedopeerde Armstrong) geen sprake zijn. Het is makkelijker het licht

Tijdens de afsluitende etappe in de Tour van 2010 start Armstrong samen met zijn RadioShack-ploegmaats in dit aangepast shirt, waarbij het nummer 28 verwijst naar de 28 miljoen mensen die wereldwijd aan kanker lijden. De Tourorganisatie kan niet lachen met deze last minute kledijwissel en verplicht het team om opnieuw de reguliere teamshirts te dragen.

van de zon te ontkennen dan dat de renner die zeven keer de Tour won, niét van verboden middelen of technieken gebruik zou hebben gemaakt. Het laatste zinnetje in de toelichting van wikipedia is belangrijk: omdat ook de nummers twee werden verdacht of veroordeeld voor doping, werd besloten de overwinningen niet aan een ander toe te kennen. Het helpt om de dopinggeschiedenis te duiden.

98 procent aan de EPO

rhEpo, of erythropoëetine kwam voor het eerst op de markt in mei 1989 en heeft de sport overspoeld vanaf halfweg de jaren negentig. Tussen 1990 - eerste gebruik - en 1995 waren alleen de early adopters met rhEpo bezig.

Het voorvoegsel rh staat voor recombinant human, wat erop wijst dat het om een kunstmatig geproduceerd proteïne gaat dat ons lichaam ook op natuurlijke wijze aanmaakt, maar niet zoveel als de uithoudingsatleet wel wenste. De eerste dopingtest op EPO werd ontwikkeld in 2001. Voor wie dat erg lang talmen vindt: nooit eerder is na de uitvinding van een prestatiebevorderend middel zo snel een test ontwikkeld als voor EPO. Wie na 1995 nog niet overtuigd was van de weldaden van het product - goedwerkend en onopspoorbaar - werd dat zeer zeker na 1998, met de Festina-Tour die nogal wat onoorbare praktijken aan het licht bracht. Vanaf 1999, het jaar waarin Lance Armstrong zijn eerste Tour won

en drie jaar nadat hij voor teelbalkanker was geopereerd, zat ongeveer het hele peloton afwisselend aan de EPO. Uit de bloedwaarden uit die tijd kan je zo aflezen dat wellicht 98 procent van de renners zich voor één of meerdere wedstrijden in het seizoen voorbereide met EPO. Vanaf 2013 liet nog slechts tien procent van de renners deze vreemde bloedwaarden optekenen. Conclusie: Lance Armstrong koerste tegen lotgenoten die zich op hetzelfde illegale pad begaven. Tot 2001 was dat EPO, na 2001 met de invoering van de EPO-test grepen ze terug naar de aloude techniek van de bloedtransfusie waarbij zuurstofrijk eigen bloed werd ingebracht, kwestie van het zuurstoftransport te verbeteren en zo beter te presteren.

Artisanaal, niet gesofisticeerd

Uit de beëdigde verklaringen van collega's van Armstrong die hem zagen doperen en die zelf bij hem reden, kan je opmaken dat de ploeg nog enigszins conservatief was in het dopinggebruik. Doping moest alleen dienen voor de Tour, want dat was de enige wedstrijd die dat team interesseerde. Later zal zijn ploegleider Johan Bruyneel zelfs triomfantelijk argumenteren dat Armstrong in de transfusiejaren ooit een Tour heeft gewonnen op amper één extra bloedzak. De omschrijving van het USADA als zou US Postal en opvolgers 'the most sophisticated program ever' hebben uitgerold, mag met een serieuze korrel zout worden genomen.

Integendeel zelfs, terwijl de concurrentie - waaronder Jan Ullrich en Ivan Basso - in 2004 al zijn toevlucht zocht bij een Madrileens artsenduo (Fuentes/Merino) dat met een hypermodern toestel erin slaagde om bloed maanden te bewaren, bleven zij op artisanale wijze om de vier weken bloed aftappen en weer inbrengen en weer aftappen en weer inbrengen.

Lance Armstrong is geroyeerd uit de lijst van winnaars van de Tour de France, te beginnen in 1999. Gaan we drie jaar terug in de tijd dan staat bij de editie 1996 wel een winnaar: Bjarne Riis zowaar. Bij zijn naam staat voetnoot één."Riis bekende in 2007 dat hij onder meer gedurende de Tour van 1996 het verboden middel epo had gebruikt. Volgens de regels van de Internationale Wielervederbond kon hem vanwege verjaring de winst echter niet meer ontnomen worden...."

Riis bekende in 2007 dopinggebruik tussen 1993 en 1998 naar aanleiding van andere bekentenissen van zijn Deutsche Telekomploegmaats. Technisch gezien had de Tour kunnen ingaan op zijn aanbod - "mijn gele trui ligt hier in de garage, ze mogen hem komen halen" - maar in 2007 verkeerde de Tourorganisatie nog in de genadige staat van dopingontkenning.

Rehabilitatie

Toen Armstrong met zijn bekentenissen kwam, had de Tour net een lange serie van kleine en grote schandalen achter de rug, en was de maat vol.

"TOEN LANCE ARMSTRONG IN 2015 HEEL EVEN IN DE BUURT VAN DE TOUR OPHIELD OM EEN DAG EERDER EEN TOURETAPPE TE FIETSEN, WERD HIJ NET NIET NEERGEHAALD DOOR EEN RAFALE."

Dat in zijn geval van een verjaring, dertien jaar na de feiten, geen sprake was, is vreemd. Dat er met twee maten en gewichten wordt gewerkt door de Tour, organisator ASO en ook door de media, staat ook als een paal boven water. De media lachen hooguit als ze in het Village de Départ in de gele stoel genaamd Richard Virenque gaan zitten. Of de Festina-sponsorauto met daarop zijn afbeelding zien voorbij rijden. Virenque wordt gehuldigd, op een voetstuk geplaatst. Laurent Jalabert die in volle EPO-glorieperiode jaren bij het Spaanse ONCE heeft gefietst, is consultant bij rechthouders France 2 en France 3. Virenque is haast in zijn eentje verantwoordelijk voor de schandaal-editie van 1998. Het was zijn ambitie om de Tour te winnen die het hele Festina-team ertoe aanzette om zich te dopen. Hij heeft gedeeltelijk schuld bekend. Jalabert reageert al jaren niet op vragen over doping en doet alsof zijn neus bloedt. Zij worden geduld in de Tour, zelfs toegejuicht. Toen Lance Armstrong in 2015 heel even in de buurt van de Tour ophield

om een dag eerder een Touretappe te fietsen, werd hij net niet neergehaald door een Rafale.

Vanwaar die hypocrisie, vanwaar die ongelijke behandeling, vanwaar dat selectief omgaan met de wielergeschiedenis? Uit getuigenissen blijkt dat tussen de jaren dertig en 2011 (Cadel Evans) niet meer dan een handvol Tourwinnaars het zonder doping heeft gedaan. Sindsdien is daar wellicht nog een klein handvol bij gekomen. Tourwinnaars duiden en in een juiste context plaatsen, in plaats van uitgommen was een veel logischer ingreep geweest en zou ons de rijke wielergeschiedenis met haar grote en kleine kantjes veel beter laten begrijpen. Lance Armstrong als een heks verbranden in de hoop dat het kwade zou weggaan en nu doen alsof hij nooit heeft bestaan, heeft een tegenovergesteld effect. Meer en meer stemmen gaan op om hem terug op die lijst te zetten, weliswaar met meer dan één voetnoot. ●

 Hans Vandeweghe is veertig jaar sportjournalist in België en Nederland. Hij schreef voor diverse kranten en tijdschriften over alle sporten. Elf Olympische Spelen alsook WK en EK's voetbal staan op zijn palmares. Zijn interesse gaat uit naar het betere gesprek en de analyse. Daarnaast schrijft hij columns, momenteel voor *De Morgen*. In 2013 publiceerde hij het boek *'Wie gelooft die coureurs nog?'*, een genuanceerde geschiedenis van het dopinggebruik in de sport.